

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Europejskie konteksty literatur i kultur bałkańskich

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 03BAKS.18K.05227.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Marzanna Kuczyńska		
Prowadzący zajęcia	Marzanna Kuczyńska		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z procesami historycznymi, politycznymi, literackimi, kulturowymi i społecznymi na Bałkanach.
C2	Ukazanie europejskiego kontekstu literatury i kultury na Bałkanach w kategoriach wspólnoty i odrębności.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wie, w jaki sposób definiować i opisywać podstawowe zjawiska, tradycje i konteksty kultury bałkańskiej; potrafi je zaprezentować oraz przedstawić w ujęciu typologicznym.	BAK_K1_W03, BAK_K1_W07	Kolokwium ustne
W2	posiada wiedzę o tych zjawiskach, tradycjach i kontekstach; wie, w jaki sposób je powiązać, wyjaśnić i zakwalifikować; wie, w jaki sposób opisać i wyróżnić ich podstawowe wyznaczniki.	BAK_K1_W03, BAK_K1_W04, BAK_K1_W06	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi kategoryzować, kontekstualizować, zaklasyfikować określone zjawiska kultury bałkańskiej i powiązać je z analogicznymi zjawiskami w innych kulturach europejskich.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U04	Kolokwium ustne
U2	potrafi analizować, interpretować, porównywać i samodzielnie oceniać teksty kultury, literackie i naukowe.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U04	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotowy do samokształcenia, pracy w grupie, porozumiewania się z przedstawicielem regionu Bałkanów, rozwiązywania konfliktów o podłożu kulturowym, prowadzenia dyskusji, argumentowania własnych racji.	BAK_K1_K01, BAK_K1_K03, BAK_K1_K05, BAK_K1_K06	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Prezentacja na poziomie podstawowym kultury bałkańskiej w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie najważniejszych zjawisk i kierunków rozwoju.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
2.	Prezentacja na poziomie podstawowym lokacji kultury bałkańskiej i jej odniesień wobec europejskiego kręgu cywilizacyjnego, począwszy od dziedzictwa antycznego.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
3.	Ukazanie związków kultury bałkańskiej z różnych okresów jej rozwoju z analogicznymi okresami kultury europejskiej, wyeksponowanie płaszczyzn identyfikacji i różnicowania.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
4.	Prezentowanie omawianych tradycji i kontekstów kulturowych na tle wydarzeń historycznych, politycznych i społecznych na Bałkanach z uwzględnieniem kontekstu europejskiego.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
5.	Prezentacja omawianych zjawisk i kontekstów kultury bałkańskiej w interdyscyplinarnych powiązaniach z innymi obszarami kultury i sztuki w kontekście europejskim.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- aktywność w trakcie zajęć (udział w dyskusjach, prezentacje indywidualne) - obecność na zajęciach (dopuszczalna nieusprawiedliwiona nieobecność na dwóch zajęciach w semestrze) - zaliczenie kolokwium

Literatura

Obowiązkowa

1. FRAGMENTY: Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, red. B. Zieliński, Poznań 2002. M. Dąbrowska-Partyka, Pismo jako znak tożsamości, w: Literatura pogranicza. Pogranicza literatury, Kraków 2004, s. 133-145. I. Sawicka, J. Sujecka, Wprowadzenie do bałkanologii. Etnosy – Języki – Arealy – Konceptualizacje, Warszawa 2015. J. Skowronek, M. Tanty, T. Wasilewski, Historia Słowian południowo-zachodnich, Warszawa 1977.
2. FRAGMENTY: Историја српске културе, увод П. Ивић, Београд; Ј. Деретић, Културна историја Срба, Београд - Крагујевац, 2001. Историја српске културе, Београд 1994 ("Projekt Rastko" <<https://www.rastko.rs/isk/index.html>>). Д. Ангелов, Българската народност през вековете, София 1994.
3. FRAGMENTY: Историјски лексикон Црне Горе, књ. 3 „Daily Press-Вижести“ 2006. Македонска енциклопедија, т. I, II. Скопје 2009, с. 1390 (www.promacedonia.org/mak_enc/encyclopaedia_macedonica_1.pdf). www.promacedonia.org/mak_enc/encyclopaedia_macedonica_2.pdf.
4. FRAGMENTY: S. Runciman, Manicheizm średniowieczny, tłum. B. Zborski, J. Prokopiuk, W-wa 2007; Barber, Katarzy, tłum. Sudół, Warszawa 2004. J. Grzesik, Zagłada Żydów 1939-1945, Lublin 2017 (http://alija.4me.pl/pdf/PK_Zaglada_Zydow_s_1_402_do_druku.pdf). J. J. Lévy, Y. Cohen, Żydzi sefardyjscy, tłum. K. Pruski, Warszawa 2005.
5. FRAGMENTY: A. Travirka, Dalmacja. Historia. Sztuka. Dziedzictwo kultury, przeł. H. Jaroszewicz, Zadar: Forum 2005. Słowianie i ich konfesje, red. L. Suchanek, Prace Komisji kultury Słowian PAU, t. VI, Kraków 2007. K. Viglas K., Kontrowersja hezychastyczna (XIV w.), w: idem, Zarys historyczny filozofii bizantyńskiej i jej podstawowe zagadnienia, tłum. S. Tokariew i S. Lemańczyk, „Peitho/Examina antiqua” 2010, 1 (1), s. 129-130.
6. FRAGMENTY: Българското гимнастическо дружество „Юнак“, наричано и Соколско дружество; Албум Алманах Македония, София, Отдел V, 1931 ([https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D0%BD%D0%B0%D0%BA_\(%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B6%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE\)](https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D0%BD%D0%B0%D0%BA_(%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B6%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE))). J. Поповић, Хисторијат српских соколских друштава у Босни и Херцеговини од 1900–1914, Sarajevo 1934. С. Недељковић, Сарадња скаута и Савеза Сокола; „Здравствена пропаганда“, „Народна Свијест“, Дубровник, 26. маја 1925, бр. 21.
7. FRAGMENTY: Leksykon tradycji bułgarskiej, red. G. Szwat-Gyłybowa et al.; Warszawa 2011. J. Rapacka, Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997. Leksykon idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach, red. G. Szwat-Gyłybowa et. al., różne tomy. Sima M. Ćirković, Bosanski patareni i zapadne hereze, "Prilozi", Sarajevo, 2020, br. 49, s. 17-43. J. Baszkiewicz, Młodość uniwersytetów, Warszawa 1997, s. 57-61.
8. FRAGMENTY: Свет српске рукописне књиге (XII–XVII век), Београд 2016. М. Хайдиняк, М. Косева, А. Желязкова, Модерност и традиција: европејско и национално в Бугарија, София 2012. G. Kalogjera, Makedonska kultura i civilizacija, <<http://izdavastvo.ffri.hr/wp-content/uploads/2017/05/Goran-Kalogjera-Makedonska-kultura-i-civilizacija.pdf>>.

Dodatkowa

1. FRAGMENTY: Tradycje pogranicza i przestrzenie tradycji. Od komunizmu do postkomunizmu i postkolonializmu, red. B. Zieliński, Poznań 2008, s. 35-50. A. Laignel-Lavastine, Cioran, Eliade, Ionesco: o zapominaniu faszyzmu. Trzech intelektualistów rumuńskich w dziejowej zawierusze, Kraków 2010. J. Snopek, Oświecenie między Wschodem a Zachodem. Przypadek Polski, <<http://www.humanizm.net.pl/snopek.html>>
2. FRAGMENTY: D. Lichaczow, Poetyka literatury staroruskiej, tłum. A. Prus, Warszawa 1981. A. Naumow, Apokryfy w systemie literatury staroruskiej, wstęp. Kraków 1976.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny swej interdyscyplinarnej wiedzy bałkanistycznej i uznania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej i życiu społecznym oraz konsultowania problemów, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać, z przedstawicielami odpowiednich dziedzin naukowych w celu ich krytycznej interpretacji oraz znalezienia adekwatnych rozwiązań
BAK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz poszanowania tradycji literackiej i dziedzictwa kulturowego Bałkanów
BAK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczności lokalnej oraz popularyzowania wiedzy o krajach, językach, literaturach i kulturach bałkańskich
BAK_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad rzetelności zawodowej związanej z poszanowaniem dóbr kultury, dziedzictwa literackiego i własności intelektualnej oraz respektowania etycznego wymiaru badań naukowych oraz życia zawodowego i społecznego
BAK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wynajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i wykorzystywać informacje dotyczące kultury, języków, literatury, dziejów, życia społecznego i politycznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i źródeł faktograficznych
BAK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosując narzędzia naukowe literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, wykonywać operacje badawcze pozwalające na kompleksowe rozpatrywanie bałkanistycznych problemów literackich i kulturowych w typowych sytuacjach poznawczych, komunikacyjnych i w relacjach instytucjonalnych
BAK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi organizując prace indywidualną lub zespołową, porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie bałkanistyki w języku polskim i językach kierunkowych
BAK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie literatury krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię oraz związki literatur poszczególnych krajów bałkańskich w ich wzajemnych analogiach i różnicowaniach
BAK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie związki kultury i literatury bałkańskiej z kulturową tradycją europejską, śródziemnomorską, folklorystyczną, otomańską i bizantyńską uwzględniające religijne różnicowanie społeczeństw bałkańskich
BAK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie fundamentalne dylematy i wyzwania współczesnej cywilizacji rozpatrywane w badaniach nad literaturą i kulturą obszaru Półwyspu Bałkańskiego oraz podstawowe założenia i reguły funkcjonowania przedsiębiorczości związanej z gospodarczymi realiami Bałkanów
BAK_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego